

Piezīmes un atsauces Natura 2000 teritorijas līmeņa aizsardzības mērķa (CO) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods:	2216
Suga:	<i>Linaria loeselii</i>
Natura 2000 teritorijas kods:	LV0200300
Natura 2000 teritorijas nosaukums:	Slīteres nacionālais parks
Eksperts(i):	Linda Uzule
Darbs pabeigts:	29.02.2024.
Vispārējās piezīmes:	<p>Lēzela vīrcele ir tipiska litorāla suga – sastopama tikai Baltijas jūras dienvidaustrumu krastā: Vācijā, Polijā, Kaļiņingradas apgabalā, Lietuvā un Latvijā. Suga ir Baltijas jūras reģiona endēms (Priedītis 2014; Latvijas Dabas., 2023).</p> <p>Lēzela vīrcele ir psammofitiska suga ar spēcīgu sakņu sistēmu, tās galvenās dzīvotnes ir embrionālās kāpas un priekškāpas (Tjarve, Laime 2018). Suga vietām var būt sastopama arī pludmalē vai sekundārajās kāpās (pelēkajās kāpās un pat skrajā kāpu mežā, kur izveidojušies atklātas smilts laukumi un notiek smilšu pārpūšana). Svarīgs priekšnoteikums populācijas attīstībai ir skrajš lakstaugu augājs ar psammofitiskām kāpu graudzālēm (smiltāju kāpuniedri un smiltāju auzeni) (Laime 2010).</p> <p>Lēzela vīrcele piekrastē sastopama ļoti šaurā joslā, pārsvarā pret jūru vērstajā priekškāpas nogāzē, kas ir pakļauta periodiskai noskalošanai un pārpūšanai. Sugu apdraud ekosistēmu degradācija un pārveidošana, paplašinoties tūrisma un rekreācijas teritorijām, pieaugot sporta un atpūtas aktivitātēm, invazīvo sugu ietekmei, un dabiskās sukcesijas rezultātā notiekot pārmaiņām augāja struktūrā un sugu sastāvā (Laime, 2023).</p>

Lauks	Paskaidrojums
CV_USE	<p>8692</p> <p>Aprēķinos izmantoti dati no 2023.g. sugas uzskaites, kas veikta projekta “Smiltāja nelīķes un Lēzela vīrceles monitorings Natura 2000 teritorijās un starpposmos 2023. gadā” (Latvijas Dabas., 2023) ietvaros un 2015. gada monitoringa dati. 2023. gadā sugas uzskaiti veica L. Mihailova. Populācijas minimālais vērtējums ir 10 130 indivīdi, bet maksimālais – 12 663 indivīdi (Latvijas Dabas., 2023). 2015. gadā sugas monitoringu veica B. Galniece. Populācijas minimālais lielums bija 5561 indivīds, bet maksimālais – 8000 indivīdi (Latvijas Dabas., 2021). Tā kā 2023. gada un 2015. gada monitoringa dati ir ievērojami atšķirīgi, starp 2015. gada un 2023. gada populācijas</p>

Lauks	Paskaidrojums																											
	<p>minimālajiem un maksimālajiem lielumiem rēķināts vidējais ģeometriskais (<i>Excel</i> funkcija GEOMEAN).</p> <p>Suga Slīteres nacionālā parka teritorijā inventarizēta 2008., 2015. un 2023. gadā. 2008. gadā sugas monitoringu veica I. Rēriha. Konstatēti 416 100 indivīdi (Latvijas Dabas., 2021).</p> <p>Jāņem vērā, ka 2023. gada monitoringā tika izmantota uzskaitē transektēs ar ekstrapolāciju tāpat kā 2008. gada monitoringā. Savukārt 2015. gada monitoringā tika veikta totālā uzskaitē. Atšķirīgo metožu izmantošana visticamāk arī izskaidro būtiskās populācijas skaita novērtējuma atšķirības (Latvijas Dabas., 2023).</p>																											
Unit_CV	<p>Indivīdi</p> <p>Pamatojoties uz “Augu monitoringa metodiku Natura 2000 teritorijās un ārpus tām”, vaskulāro augu populācijas lielumu novērtē indivīdos (Baroniņa, 2014; DAP, 2017; DAP, 2022).</p>																											
Habitat	Annex I vairāki																											
Annex I	<p>2110 un 2120</p> <p>Lēzela vīrcele Slīteres nacionālā parka teritorijā sastopama divos ES nozīmes aizsargājamajos biotopos – 2110 <i>Embrionālās kāpas</i> un 2120 <i>Priekškāpas</i>.</p>																											
Annex I_area_USE	<p>67,32 ha</p> <p>Par sugas dzīvotnes platību pieņemta DDPS “Ozols” aktuālā ES aizsargājamo biotopu 2110 <i>Embrionālās kāpas</i> un 2120 <i>Priekškāpas</i> platība Slīteres nacionālā parka teritorijā, kas ir 67,32 ha.</p> <p>2110 <i>Embrionālās kāpas</i> un 2120 <i>Priekškāpas</i> izplatība Slīteres nacionālā parka teritorijā redzama 1. pielikuma 1. attēlā.</p>																											
Other_area_USE	Na																											
OK_DEN	<p>Lēzela vīrceles populācijas blīvumi (blīvuma mērvienība – indivīdi/ha) Natura 2000 teritorijās redzami zemāk esošajā tabulā. Ar zaļo krāsu tabulā attēlots eksperta noteiktais optimālais blīvums, kas šajā gadījumā sakrīt ar konkrēto Natura 2000 teritoriju.</p> <table><tr><th>N2000 vieta</th><th>CV_DEN, ind./ha</th><th>Blīvums</th></tr><tr><td>Pāvilostas pelēkā kāpa</td><td>675.00</td><td>Jā (A)</td></tr><tr><td>Užava</td><td>622.06</td><td>Jā (A)</td></tr><tr><td>Ovīši</td><td>428.31</td><td>Jā (A)</td></tr><tr><td>Slīteres nacionālais parks</td><td>129.11</td><td>Jā (O)</td></tr><tr><td>Ģipka</td><td>51.21</td><td>Nē (Z)</td></tr><tr><td>Pape</td><td>34.31</td><td>Nē (Z)</td></tr><tr><td>Ziemeupe</td><td>23.00</td><td>Nē (Z)</td></tr><tr><td>Bernāti</td><td>17.25</td><td>Nē (Z)</td></tr></table>	N2000 vieta	CV_DEN, ind./ha	Blīvums	Pāvilostas pelēkā kāpa	675.00	Jā (A)	Užava	622.06	Jā (A)	Ovīši	428.31	Jā (A)	Slīteres nacionālais parks	129.11	Jā (O)	Ģipka	51.21	Nē (Z)	Pape	34.31	Nē (Z)	Ziemeupe	23.00	Nē (Z)	Bernāti	17.25	Nē (Z)
N2000 vieta	CV_DEN, ind./ha	Blīvums																										
Pāvilostas pelēkā kāpa	675.00	Jā (A)																										
Užava	622.06	Jā (A)																										
Ovīši	428.31	Jā (A)																										
Slīteres nacionālais parks	129.11	Jā (O)																										
Ģipka	51.21	Nē (Z)																										
Pape	34.31	Nē (Z)																										
Ziemeupe	23.00	Nē (Z)																										
Bernāti	17.25	Nē (Z)																										
OPT_DEN	<p>Optimālais blīvums izvēlēts, balstoties uz eksperta viedokli, salīdzinot sugas blīvumus visās Natura 2000 teritorijās, kur suga sastopama.</p> <p>Par optimālo blīvumu izraudzīts Slīteres nacionālā parka blīvums – 129,11 indivīdi/ha.</p>																											
OK_NEW	Nē.																											
AREA_NEW	0																											
OK_INT	Nē.																											

Lauks	Paskaidrojums
	Jautājumu par indivīdu translokāciju izskata tikai gadījumos, kad Biotopu direktīvas 17. panta ziņojumā sugas aizsardzības stāvoklis novērtēts kā U2.
IND_INT	0
Papildus nosacījumi	Irbes šauruma R piekrastē visvairāk vērojami krasta noskalošanās procesi, līdz ar to priekškāpas un embrionālās kāpas ir vāji attīstītas. Biotopu ietekmē samērā liela antropogēnā slodze, it īpaši ciemu teritorijā, kā rezultātā kāpas tiek izbradātas, izbraukātas un augi izmīdīti, reizēm izgulēti. Jāņem vērā, ka primārās kāpas ir ļoti dinamisks un mainīgs biotops, kuru ietekmē vēja un jūras viļņu darbība, dažviet norisinās krasta noskalošanās, kāpu pārpūšana, noskalošana un jaunu kāpu vaļņu veidošanās, bieži vien neprognozējami, līdz ar to atradnes ir nepastāvīgas (Latvijas Dabas., 2023).
Cits lauks	

Izmantotā literatūra

Baroniņa, V. 2014. Dabas aizsardzības pārvalde, 2017 un 2022. Augu monitoringa metodika Natura 2000 teritorijās un ārpus tām. 20 lpp. Pieejams: <https://www.daba.gov.lv/lv/media/13936/download>

Dabas aizsardzības pārvaldes Augu monitoringa rīks.

Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas datu pārvaldības sistēma “Ozols”.

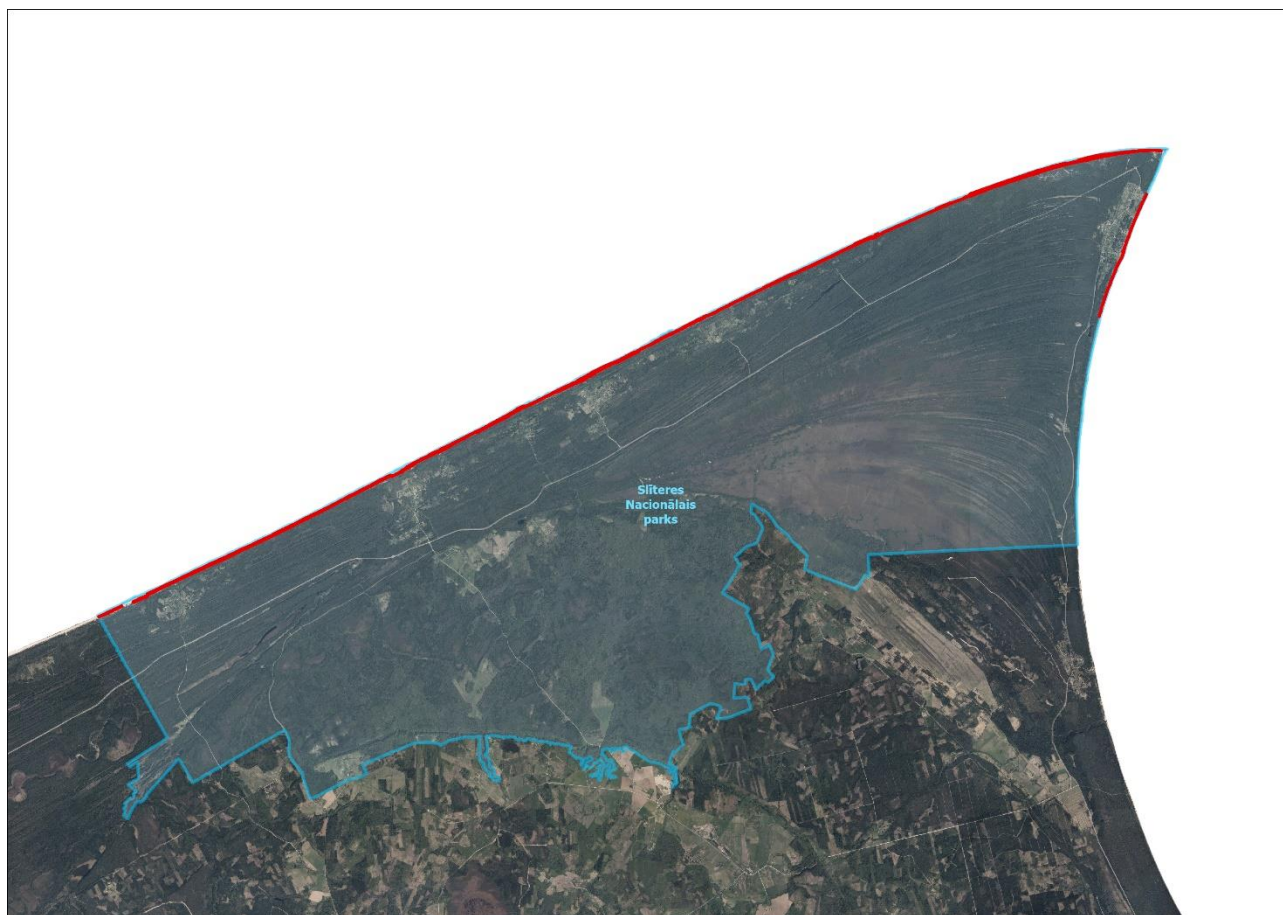
Laime, B. 2010. Latvijas kāpu un pludmaļu fitosocioloģiskais raksturojums Baltijas jūras reģiona kontekstā. Latvijas Universitāte, Bioloģijas fakultāte, Rīga, 122 lpp.

Laime, B. 2023. *Linaria loeselii* datu lapa. LIFE projekts LIFE FOR SPECIES „Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne”. Nepublicēts materiāls. 3 lpp.

Latvijas Dabas fonds. 2023. Smiltāja neļķes un Lēzela vīrceles monitorings Natura 2000 teritorijās un starpposmos 2023. gadā. Rīga, 116 lpp.

Priedītis N., 2014. Latvijas augi. Rīga, Gandrs, 888 lpp.

Tjarve, D., Laime, B. 2018. Speciālais monitorings “Jūras piekrastes biotopi”. Gala atskaite. Latvijas Botāniķu biedrība, Rīga, 60 lpp.

1.attēls. ES nozīmes biotopu 2110 *Embrionālās kāpas* un 2120 *Priekškāpas* izplatība Slīteres nacionālā parka teritorijā. Pamatkarte: LVM GEO. Kartogrāfisko materiālu sagatavoja E. Mortuļevs